

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Nižší stupeň osmiletého cyklu (prima až kvarta)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výchova k občanství se vyučuje jako vzdělávací obor, který spolu s dějepisem tvoří vzdělávací oblast Člověk a společnost. V rámci vyučovaných témat integruje také očekávané výstupy oblasti Člověk a svět práce.

Ve vyšších ročnících navazuje předmět Základy společenských věd.

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na orientaci žáka v realitě společenského života a jeho začleňování do společnosti a sociálních vztahů. Umožňuje mu sebepoznání a pochopení jednání druhých v různých životních situacích.

Obor přináší informace z ostatních vzdělávacích oborů a předmětů, zpracovává je, vyhodnocuje a dále s nimi pracuje.

Žák je v tomto oboru veden k tomu, aby zejména:

- užíval občanských práv a povinností v reálných situacích
- sbíral informace k vybraným tématům z nejrůznějších zdrojů
- diskutoval nad aktuálními tématy a problémy
- pozoroval reakce, chování a jednání lidí v různých situacích
- čerpal poučení z toho, co si druzí lidé myslí, co říkají, co dělají
- získal přehled o svém možném budoucím pracovním zařazení
- rozvíjel své myšlení, logické a kritické usuzování

Časové a organizační vymezení:

Předmět Výchova k občanství se vyučuje v rámci učebního plánu takto: 1-1-1-2;

v 6. - 8. ročníku (primě až tercii) 1 hodinu týdně

v 9. ročníku (kvartě) 2 hodiny týdně.

Mezipředmětové vztahy:

Vyučovací předmět Výchova k občanství je úzce spjatý zejména s dějepisem (historické události, pojmy a souvislosti), zeměpisem (důležité oblasti, různé kultury), přírodopisem (životní prostředí), biologií (stavba lidského těla), fyzikou, chemií, cizími jazyky, informačními a komunikačními technologiemi.

Realizovaná průřezová témata:

Multikulturní výchova – mezilidské vztahy, vztahy mezi žáky navzájem a mezi žáky a učiteli, kořeny civilizací, etnické skupiny, postavení menšin, rovnocennost, kulturní diference, rasismus, diskriminace, předsudky ve společnosti, vlastní identita.

Osobnostní a sociální výchova – vztahy a soužití ve společnosti, kolektivní činnosti, pomoc druhému člověku, sebepoznávání, seberegulace, komunikace, rozvoj morálních vlastností, kooperativní dovednosti, schopnost seberegulace, psychohygienu, sebepoznávání.

Výchova demokratického občana – lidská solidarita, občanská společnost, lidská práva, respektování kulturních, etnických a jiných odlišností, politický a hospodářský život.

Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy na Zemi, prostředí a zdraví, základní podmínky života na Zemi, ochrana vodních zdrojů, ekosystémy, ohrožení života, ochrana ovzduší, globální problém, lidské aktivity a proměny životního prostředí

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – soužití v rámci celé Evropy, sociální a kulturní odlišnosti, informace napříč zeměmi a práce s nimi, evropské souvislosti, mezinárodní organizace.

Mediální výchova – mediální komunikace a práce s médii, ověřování informací, analýza textů, prezentace.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vycházejí z obecných zásad stanovených RVP ZV a ŠVP. Pro vyučovací předmět Výchova k občanství jsou konkretizovány v rámci klíčových kompetencí takto:

Kompetence k učení

Žáci

- vyhledávají a třídí informace dle zadaných kritérií
- chápou smysl a cíl učení
- seznamují se s obecně používanými znaky, termíny a symboly vzdělávacích oborů zeměpis, dějepis, informační a komunikační technologie, výchova k občanství a dávají je do vzájemných souvislostí

Učitel

- zařazuje metody, při kterých docházejí k poznatkům a závěrům žáci sami
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů a způsobů řešení
- zadává úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě
- organizuje dramatizace situací souvisejících s aktuálně probíranými tématy

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- vnímají nejrůznější společenské problémy a sledují jejich vývoj
- při řešení problémů objevují souvislosti s jinými vzdělávacími obory a předměty
- svá řešení posuzují z různých společenských aspektů, hledají různé varianty řešení

Učitel

- pracuje s neznalostí a nevědomostí žáka jako s příležitostí, jak rozšiřovat žákův okruh vědomostí
- vede žáky k ověřování informací a sám pomáhá prakticky ověřovat správnost řešení problému

Kompetence komunikativní

Žáci

- komunikují na odpovídající úrovni
- učí se souvisle a výstižně formulovat své myšlenky
- učí se kultivovanému ústnímu i písemnému projevu
- vytvářejí hypotézy

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky, podle potřeby pomáhá žákům

Kompetence sociální a personální

Žáci

- souvisle a výstižně formulují své názory na společenské dění
- spolupracují ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učí se věcně argumentovat a sebekontrolu
- chápou potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím
- ovládají a řídí své jednání a chování, aby dosáhli pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žáci

- přijímají společenské normy a zákony, respektují názory ostatních
- poznávají naše kulturní tradice a historické dědictví a díky tomu pocítují potřebu je chránit
- respektují přesvědčení druhých lidí a váží si jejich vnitřních hodnot

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky

- zajímá se, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Kompetence pracovní

Žáci

- nacházejí způsoby, jak využívat znalostí získaných ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj
- orientují se v základních aktivitách, které jsou potřebné pro uskutečnění podnikatelského záměru a jeho realizaci
- chápou cíl a riziko podnikání
- rozvíjí své myšlení a nachází nová řešení
- využívají znalostí a zkušeností pro volbu své profesní orientace

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality a termínů
- vede žáky k ověřování výsledků a informací

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

Výuka žáků se SVP vychází z obecných zásad stanovených ŠVP a obecných didaktických zásad pro výuku na 2. stupni ZŠ. Ve vyučovacích hodinách klade vyučující důraz na individuální přístup a dostatečnou komunikaci. Tempo výuky je v případě potřeby diferencováno tak, že žáci se SVP dostávají jednodušší otázky či úkoly, po dohodě s vyučujícím si zapisují pouze hlavní body poznámek, popř. dostávají ofoceně. Zvládnutí látky vyučující pravidelně kontroluje a doporučuje žákovi vhodné učební metody, strategie či pomůcky (včetně např. mnemotechnických). Vyučující v případě potřeby spolupracuje na plánu pedagogické podpory (PLPP) nebo individuálním vzdělávacím plánu žáka (IVP). Mezi konkrétní formy podpory a motivace ke studiu patří např. referáty na žákem oblíbené téma či videodokumenty (včetně dostupných on-line). Vyučující podle tématu zvažuje zadání skupinové práce a pro podporu méně nadaných žáků volí typ heterogenních skupin (s účastí nadanějších žáků), přičemž jim pomáhá s vnitřní organizací práce. V případě homogenních skupin dostávají žáci méně náročné a zvládnutelné úkoly, což jim umožňuje zažít úspěch a pozitivní vnitřní motivaci. Jako formu pedagogické podpory lze využít také aplikaci „Google classroom“, jejímž prostřednictvím může žák v odpovídajícím tempu pracovat na úkolech.

Vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků

Výuka žáků nadaných a mimořádně nadaných se řídí obecnými zásadami stanovenými v ŠVP a obecnými didaktickými zásadami pro výuku na 2. stupni ZŠ. Ve vyučovacích hodinách klade vyučující důraz na individuální přístup a vytváření prostoru pro uplatnění jejich nadstandardních znalostí či dovedností. Obsah a tempo výuky jsou dle možností diferencovány, aby mimořádně nadaní žáci nestagnovali a upevnili si spolu se zbytkem třídy základní znalosti a poté získali nové poznatky díky rozšiřujícímu učivu. Během výkladu klade vyučující mimořádně nadaným žákům záměrně náročnější otázky a vybízí je k uvažování v souvislostech, ke srovnávání situací či k aktualizaci dané problematiky. Při zadávání skupinové práce volí vyučující střídavě obě základní formy: spolupráci nadaných žáků (posiluje motivaci, soutěživost i rozvoj znalostí) i spolupráci nadaných žáků s ostatními v heterogenní skupině (posiluje sociální návyky, toleranci a vzájemný respekt). Mimo běžnou výuku nabízí vyučující občanské výchovy mimořádně nadaným žákům také účast v soutěžích a olympiádách (DDM). Pro organizaci nadstandardní domácí práce může vyučující využít aplikaci „Google classroom“. V případě potřeby vyučující spolupracuje na tvorbě IVP pro mimořádně nadaného žáka.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu VÝCHOVA K OBČANSTVÍ:

**VÝCHOVA K OBČANSTVÍ
PRIMA, 1 hodina týdně**

Očekávané výstupy z RVP	Školní očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>Žák:</p> <p><i>- spolupracuje ve skupině a přebírá odpovědnost za společné úkoly, činnosti či práce</i></p> <p><i>- chová se šetrně ke kulturním památkám a přírodním objektům</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí se orientovat v kalendáři, zná letopočty - umí vysvětlit původ a způsoby dodržování svátků - uvádí příklady pořekadel a přísloví - vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny (vzájemná pomoc, důvěra) pro zdravý vývoj dítěte - orientuje se v příbuzenských vztazích - rozpozná možné příčiny rodinných problémů a uvede vhodné způsoby řešení - popíše, do kterých důležitých oblastí rodina směřuje své výdaje - dokáže se rozhodnout, jak vhodně naložit se svým kapesným a s uspořenými penězi - vysvětlí pojem národa z hlediska své příslušnosti k českému národu a českému státu - vysvětlí význam symbolů našeho státu a uvede příklady příležitostí, při kterých se používají - uvede příklady památných míst obce a regionu - vysvětlí, k jakým událostem či osobnostem se vážou - rozlišuje vhodné a nevhodné způsoby využívání volného času 	<p><u>Rok v jeho proměnách a slavnostech</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - kalendář, letopočty svátky - přísloví a pořekadla <p><u>Rodina</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - postavení jedince v rodině, lidská práva role členů rodiny - funkce a vývoj rodiny - vztahy v rodině, rodinné problémy - úplná a neúplná rodina - náhradní rodinná péče - hospodaření rodiny <p><u>Domov</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem domov - prostředí domova - bydliště a jeho okolí - státní správa – obecní zřízení (zastupitelstvo, úřad - vlast (státní symboly) <p><u>Škola</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace a její pravidla - systém školství, školní řád a pravidla - volný čas - první pomoc 	<p>Průřezová témata:</p> <p>EV - životní prostředí v místě bydliště i ve světě, globální problémy</p> <p>MKV - rasy, národy a národnosti, tradice, zvyky</p> <p>Mezipředmětové vztahy:</p> <p>AJ - cizí jazyky - komunikace s cizinci</p> <p>ČJ - pověsti (Praotec Čech...), významné osobnosti česky psané literatury, Bible a její odkaz</p> <p>D - významné události a jejich data z historie ČR</p> <p>Ch - drogová závislost</p> <p>Bi - vývoj člověka</p> <p>Z - život v regionech, tradice, zvyky, planeta Země</p>

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ
SEKUNDA, 1 hodina týdně

Očekávané výstupy z RVP Žák:	Školní očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace - řeší případné konflikty nebo neshody s druhými lidmi nenásilným způsobem - rozpozná netolerantní, rasistické a xenofobní projevy v chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám a k projevům nesnášenlivosti - zhodnotí a na příkladech uvede význam solidarity mezi lidmi a přínos spolupráce mezi lidmi 	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje vlivy, které působí na formování jeho osobnosti - rozlišuje sociální skupiny a uvědomuje si jejich působení na člověka - dokáže posoudit správné a nesprávné chování v mezilidských vztazích - je schopen pochopit odpovědnost člověka za vlastní zdraví i zdraví druhých - volí vhodné prostředky komunikace ve styku s ostatními lidmi - osvojené poznatky dokáže aplikovat v konkrétních životních situacích - pochopí význam rodiny pro život člověka - porovnává variabilitu vztahů v rodině - uvědomuje si své možnosti v přispívání ke spokojenosti rodiny a domova 	<p><u>Život mezi lidmi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - člověk a společnost - v jakých skupinách žijeme - pravidla a normy chování - komunikace - rodina 	<p>MKV - odlišnosti jednotlivých kultur</p> <p>OSV - komunikační schopnosti, postoj k handicapovaným osobám</p> <p>VDO - kulturní vzorce chování</p> <p>Bi - psychika člověka, stres, strach, zvládání konfliktů</p> <p>D - významné osobnosti v dějinách ČR, ale i světové osobnosti, jejich význam, přínos (kladný i záporný)</p> <p>Z - oblasti válečných konfliktů, lokálních válek</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje duchovní a hmotné projevy kultury - vyjmenuje základní kulturní tradice, svátky a slavnosti, časově je dokáže zařadit - uplatňuje základní pravidla společenského chování - objasní potřebu ochrany kulturních památek, zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování - uvede příklady mezinárodní spolupráce v oblasti kultury 	<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam kultury pro člověka - rozlišuje druhy kultury, snaží se poznávat jiné kultury - vlastními slovy posuzuje a zdůvodňuje správný postoj ke kulturním památkám, přírod. bohatství a kulturnímu dědictví, rozlišuje projevy vandalizmu - vyjmenuje základní kulturní tradice a časově je zařadí - aplikuje základní pravidla společenského styku - uplatňuje vhodné způsoby chování - respektuje náboženské přesvědčení druhého člověka - aktivně se seznámí s nabídkou jemu blízkých kulturních institucí a informuje ostatní spolužáky 	<p><u>Člověk a kultura</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - kultura, kulturní instituce, masová kultura - umění a krása kolem nás - víra a náboženství - kulturní vzorce chování - přírodní a kulturní bohatství - kulturní dědictví 	<p>MKV - každý jsme jiný, vzájemná tolerance</p> <p>MV - vliv médií na kulturu člověka, masová kultura</p> <p>OSV - morální normy</p> <p>VDO - význam ochrany kulturních památek</p> <p>VEGS - památky UNESCO</p> <p>AJ - příliv nových slov do české slovní zásoby</p> <p>D - vývoj lidské společnosti a jejich kultury</p> <p>HV - hudební žánry a módní vlny</p> <p>M - porovnávání čísel</p> <p>VV - rozvoj vlastní tvorby</p> <p>Z - různá kulturní vyspělost, demografické faktory, cestovní ruch</p>

<p>- rozlišuje základní biologické potřeby a potřeby sociální</p> <p>- objasní nutnost ochrany majetku a zásady s tím spojené uplatňuje v praxi</p>	<p>- vysvětlí funkce peněz</p> <p>- je schopen rozlišit druhy majetku, uvádí příklady</p> <p>- orientuje se ve způsobech nabývání majetku</p> <p>- objasňuje pojmy životní úroveň, životní styl</p> <p>- chápe význam rozpočtu pro dobré hospodaření s majetkem a penězi</p>	<p><u>Majetek v životě člověka</u></p> <p>- potřeby člověka</p> <p>- majetek a vlastnictví</p> <p>- peníze, význam a funkce peněz</p> <p>- vlastníci majetku</p> <p>- rozpočet a hospodaření s majetkem</p> <p>- ekonomika domácnosti a rodinný rozpočet</p>	<p>ENV - šetříme naše přírodní bohatství</p> <p>MV - reklama a její vliv na potřeby člověka</p> <p>OSV - žebříček hodnot</p> <p>AJ, cizí jazyky - pronikání nových slov do českého jazyka</p> <p>Bi - základní a ostatní potřeby člověka, emoce člověka</p> <p>M - porovnávání čísel, rozpočet, tvorba rezerv, logické myšlení</p> <p>Z - hustota zalidnění, koncentrace průmyslu, zemědělství</p>
<p>- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu</p> <p>- vysvětlí význam voleb v demokratické společnosti a úlohu občana ve volbách</p>	<p>- popíše a vyjmenuje znaky státu, vysvětlí formy státu</p> <p>- objasní výhody demokratického státu pro život občanů v tomto státě</p> <p>- je schopen rozlišit a vysvětlit jednotlivé složky státní moci v ČR</p>	<p><u>Člověk a společnost</u></p> <p>- stát, formy státu</p> <p>- řízení společnosti</p> <p>- demokracie</p> <p>- volby a veřejný život</p>	<p>MV - vliv médií na domácí politiku státu</p> <p>OSV - moje postavení ve společnosti</p> <p>VDO - postavení ČR v Evropě</p> <p>D - aténská demokracie, historie voleb, volební právo</p> <p>Z - demografické faktory, cestovní ruch</p>
<p>- vysvětlí význam mezinárodní spolupráce</p> <p>- popíše význam začlenění ČR do EU</p> <p>- projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc</p>	<p>- vysvětlí pojem globalizace</p> <p>- je schopen posoudit její klady a zápory</p> <p>- vlastními slovy dokáže vysvětlit význam začlenění ČR do EU</p> <p>- popíše svůj postoj k národnostním menšinám</p> <p>- projevuje své odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, při mimořádných událostech</p> <p>- vysvětlí význam dodržování osobní kázně</p>	<p><u>Svět kolem nás</u></p> <p>- spolupráce s ostatními zeměmi</p> <p>- tolerance k menšinám</p> <p>- nadnárodní společenství</p> <p>- OCHČMU</p>	<p>MV - vliv médií na život menšin</p> <p>MKV - tolerance k menšinám</p> <p>OSV - ochota pomoci druhému člověku</p> <p>VDO - tolerance odlišností</p> <p>VEGS - jsme kulturní lidé</p> <p>Ch - biologické zbraně</p> <p>D - dějiny a vývoj státního zřízení</p> <p>Fy - pohyb, práce, páka</p> <p>Z - poloha ČR v Evropě, ve světě</p>
<p>- přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí</p> <p>- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování</p>	<p>- pochopí význam lidské solidarity</p> <p>- pomůže druhému člověku, když bude pomoc potřebovat</p> <p>- pochopí nutnost dodržování mravních zásad v životě člověka</p> <p>- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni</p> <p>- respektuje práva ostatních vyjádřit vlastní názor</p> <p>- uvede příklady protiprávního jednání</p> <p>- vyjmenuje základní práva dětí</p>	<p><u>Člověk a lidská práva</u></p> <p>- rovnost a nerovnost lidí</p> <p>- svoboda a autorita</p> <p>- mravnost a morálka</p> <p>- lidská práva v dokumentech</p> <p>- ochrana lidských práv</p> <p>- dětská práva</p> <p>- ochrana zdraví - drogy</p>	<p>MV - mediální vlivy, kultura projevu</p> <p>MKV - každý člověk má svá práva</p> <p>OSV - člověk má nejen práva, ale i povinnosti</p> <p>VDO - respektujeme se navzájem</p> <p>Bi - potřeby člověka, emoce a jejich projevy, zvládání a překonávání konfliktů</p> <p>D - lidská práva a jejich potlačování v různých historických etapách</p> <p>Ch - drogy</p> <p>IVT - vyhledávání různých informací</p>

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ
TERCIE, 1 hodina týdně

Očekávané výstupy z RVP Žák:	Školní očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<p>- učí se poznávat své city, seznamuje se největším komunikačním uměním lidstva, s empatií a učí se empatii používat</p> <p>- uvědomuje, že se naše jednání se skládá pozitivních i negativních citů</p> <p>- učí se přijímat životní odlišnost a styl svých kamarádů, poslze svých přátel</p> <p>- je schopen si racionálně odvodit, že k plnému a zralému vztahu chybí ještě zralost sociální – společnosti podmíněná zralost</p> <p>- učí se řešit konfliktní situace a přistupovat ke konfliktním lidem</p> <p>- umí zanalyzovat neadekvátní vyrovnávání se s životně náročnými situacemi jak u sebe, tak u ostatních</p> <p>- učí se přijmout kolektiv</p>	<p>- charakterizuje kladné a záporné city na sobě a u svých spolužáků</p> <p>- uvede rozdíl mezi náladou, afektem a pokusí se analyzovat původce afektů a nálad</p> <p>- vysvětlí projekci citů ve vášně, jmenuje pozitivní a stinné stránky vášní</p> <p>- vysvětluje důležitost citů v životě člověka důležité</p> <p>- vyjadřuje se k hodnocení druhých lidí</p> <p>- získává návod, jak v praxi předcházet afektům a jak přistupovat k afektovaným lidem, učí se je asertivně odzbrojit</p> <p>- učí se budít v sobě pozitivní vášně a nevyhýbá se negativním a adrenalinovým vášním</p> <p>- učí se odůvodnit si dopad negativní vášně na svou psychiku a na celé okolí, nebojí se vyhledat odbornou pomoc (učitel, poradna, psycholog) a je schopen podstoupit alternativní programy</p> <p>- vysvětlí rozdíl mezi kamarádstvím a přátelstvím v oblasti citů</p> <p>- analyzuje přátelství osobností v dějinách</p> <p>- charakterní kamarádství a přátelství nám pomáhá překonávat citové překážky v prvních milostných vztazích</p> <p>- vysvětlí vlastní identitu</p> <p>- vysvětlí důležitost mít rád sám sebe</p> <p>- popisuje náročné životní situace-</p> <p>- v rámci svých sil a možností pomáhá řešit viditelné problémy svých spolužáků</p>	<p><u>ČLOVĚK A CITOVÝ ŽIVOT</u></p> <p><u>Role citů v našem životě</u> Nálady Afekty Vášně Poznávání svých citů Vnímání druhých lidí</p> <p><u>Citové vztahy</u> Kamarádství Přátelství Milostné vztahy</p> <p><u>Hledání sama sebe</u> Vědomí vlastní totožnosti Projevy nedostatku sebedůvěry Získání sebeúcty Žádoucí a nežádoucí přizpůsobení se</p> <p><u>Náročné životní situace</u> Frustrace Konflikt Příčiny konfliktů Konfliktní lidé Stres Rozdíly v reakcích na stres Vyrovnání se s náročnými situacemi</p>	<p>MKV - rasismus</p> <p>MV - vliv médií na citový život člověka</p> <p>OSV - porozumění sobě samému, poznávání druhého člověka</p> <p>VDO - hodnocení chování druhých</p> <p>Bi - dospívání, překonávání náročných životních situací</p> <p>D - významné historické osobnosti a jejich přínos, význam (kladný i záporný)</p>

<p>- <i>umí používat v praxi právní řád</i></p> <p>- <i>rovnává rozdíly mezi zeměmi, kde mají lidé minimální práva a kde je zcela právo ve službách totalitní ideologie (komunismus, uzavřené náboženské společnosti, rozlišuje normy etické a právní a jejich důsledky)</i></p> <p>- <i>uvědomuje si svou účast v právních vztazích</i></p>	<p>- chápe nutnost existence práva a právního řádu ve společnosti</p> <p>- rozlišuje etické a právní normy</p> <p>- snaží se svými slovy popsat a vysvětlit pojem spravedlnost</p> <p>- rozlišuje právního zástupce státu a právního zástupce fyzické osoby /advokacie/</p> <p>- prokáže znalost právních vztahů úměrných jeho věku</p> <p>- definuje právní ochranu v právním státě</p> <p>- rozlišuje občanské soudní řízení a řízení trestní</p> <p>- umí vysvětlit a odůvodnit beztrestnost a její okolnosti</p> <p>- vyjmenuje některé druhy trestných činů a trestů</p> <p>- dokáže odlišit trestné činy od přestupků</p> <p>- umí srovnat tresty a sankce, je schopen i porovnat, zda se trestná činnost vyplácí</p>	<p><u>ČLOVĚK A PRÁVO</u></p> <p><u>Právní vztahy</u> Mezilidské vztahy Morální a právní normy Právní řád Právní vědomí Spravedlnost</p> <p><u>Účastníci právních vztahů</u> Fyzické, právnické osoby a jejich právní subjektivita Způsobnost k právním úkonům Právní zastupování Zájmové organizace</p> <p><u>Právní řád</u> Význam pravidel vzájemného styku lidí Dodržování právního řádu a jeho uspořádání Sbírka zákonů České republiky Policie, státní zastupitelství Soudnictví Trestní řízení Trestné činy a přestupky Okolnosti vylučující trestnost</p>	<p>OSV - morální a právní normy, jejich pochopení a význam</p> <p>VDO - občanská společnost a škola</p> <p>D - druhy trestů v tradičních společnostech a v současnosti, trest smrti dnes</p> <p>Z - státní zřízení v okolních státech</p>
<p>- <i>uvědomuje si, že jako občan státu má určitá práva i povinnosti</i></p> <p>- <i>ví, že neznalost práva neomlouvá</i></p> <p>- <i>chápe důležitost právního vědomí</i></p> <p>- <i>objasňuje vlastnické právo a jeho význam</i></p> <p>- <i>vybavuje si legální způsoby získávání majetku a odlišuje je od nelegálních</i></p> <p>- <i>úměrně svému věku se orientuje ve smlouvách plynoucích z občanskoprávních vztahů</i></p>	<p>- ví, jakým způsobem může člověk nabýt a pozbyt občanství</p> <p>- vyjmenuje nejčastější právní úkony, s nimiž se může ve svém věku setkat</p> <p>- charakterizuje pojem vlastnictví</p> <p>- specifikuje, co by měly smlouvy obsahovat</p> <p>- jmenuje výhody pojistných smluv</p> <p>- uvádí specifika spojená s pojištěním</p>	<p><u>ČLOVĚK A OBČANSKÝ ŽIVOT</u></p> <p><u>Člověk jako občan</u> Státní občanství Nabývání a pozbytí státního občanství Práva a povinnosti občana státu <u>Občanské právo</u> Občanskoprávní vztahy Občanský zákoník <u>Vlastnické právo</u> Předměty vlastnického práva Způsoby nabývání a pozbytí vlastnictví Spoluvlastnictví Dědění <u>Smlouvy</u> Kupní smlouva</p>	<p>MV - práce s informacemi MKV- mezilidské vztahy, rasismus OSV - mezilidské vztahy, kulturní vzorce chování VDO - postavení občana ve státě, občanská společnost AJ, cizí jazyky - pronikání cizích slov a jejich používání v českém jazyce ČJ - formální i obsahová stránka smluv D - různé formy demokracie, vyhoštění občana, migrace, emigrace</p>

		<p>Odpovědnost za vady Reklamacce Smlouva o dílo <u>Pojištění a zdravotně sociální péče</u> Pojišťovací služby a druhy pojištění (všeobecné, zdravotní, nemocenské, důchodové, sociální)</p>	<p>M - logické myšlení a řešení úloh, práce s čísly</p> <p>IVT - vyhledávání různých informací a jejich porovnávání</p>
<p>- porovnává patriarchální a matriarchální model rodiny (výhody a nevýhody)</p> <p>- umí sociologicky srovnat rodinu v tradiční kultuře a dnes</p> <p>- popisuje funkční a nefunkční rodinu</p> <p>- zkoumá na sobě znaky určité sociální zralosti</p> <p>- učí se na bližším poznání svých přátel a známých vnímat syndrom rozvodu manželství u partnerů a dětí</p> <p>- učí se přijmout jedince z rozvrácených nebo již neexistujících rodin jako sobě rovné</p>	<p>- objasní význam manželství pro rodinu</p> <p>- vyjmenuje důvody bránící uzavření manželství</p> <p>- umí si odůvodnit výhody manželství před volným soužitím</p> <p>- jmenuje svá práva a povinnosti v rodině</p> <p>- uvědomuje si své místo v rodině, svoji důležitost v rodině - uvádí nejčastější příčiny rozpadu manželství</p> <p>- charakterizuje důsledky rozpadu manželství a jejich dopad na psychiku partnerů, dětí a okolí</p> <p>- přemýšlí, jak rozvodům předcházet</p> <p>- specifikuje druhy náhradní rodinné výchovy</p> <p>- jmenuje nejčastější způsoby a důvody zanedbávání péče o dítě</p> <p>- zná instituce, které se touto problematikou zabývají</p>	<p><u>ČLOVĚK A RODINNÝ ŽIVOT</u> <u>Rodina v užším a širším slova smyslu</u> Rodinná práva a povinnosti Význam manželství a rodiny Příbuzenství a rodina <u>Manželství</u> Vznik a zánik manželství Okolnosti vylučující uzavření manželství Práva a povinnosti manželů <u>Rodičovství</u> Rodičovská odpovědnost Zastupování dětí a správa jejich majetku Vyživovací povinnosti mezi rodiči a dětmi, dětmi a rodiči <u>Rozvod manželství</u> Zdroje sporů Nezralé rodičovství Právní následky rozvodu Otázka bydlení a vypořádání společného jmění Vliv rozvodu na nezletilé i zletilé děti <u>Náhradní rodinná výchova</u> Druhy náhradní výchovy (osvojení, poručenství, pěstounská péče, ústavní výchova) <u>Dítě pod ochranou státu</u> Pomoc státu při řešení rodinných problémů, výchovná a poradenská péče o rodinu Soudní pomoc rodině Pravomoci státních orgánů Určování rodičovství</p>	<p>MKV - kulturní diference, etnický původ, rasismus</p> <p>OSV - komunikace a mezilidské vztahy</p> <p>AJ, cizí jazyky - komunikace s příslušníky jiných etnik při řešení problematiky rodiny (uzavírání sňatků s cizinci, adopce dětí)</p> <p>D - prvobytně pospolná společnost</p> <p>Z - demografické faktory (hustota obyvatel, věkový průměr, sociální politika státu)</p>

<p>- vyhodnocuje teoretické a praktické předpoklady pro volbu povolání</p> <p>- připravuje se na vstup do světa práce a na trh práce</p> <p>- uvědomuje si význam práce jako důležitého prostředku pro spokojený život rodiny</p> <p>- chápe práci jako součást své existence a jako možnost sebeutváření</p> <p>- orientuje se v pracovněprávních vztazích úměrně svému věku</p> <p>- rozumí pracovní smlouvě, kterou uzavírá jako brigádník se svým zaměstnavatelem</p>	<p>- jmenuje možnosti, kterými lze získat různou kvalifikaci potřebnou pro určité povolání</p> <p>- popisuje základní způsoby, jakými stát umožňuje jedinci podnikat</p> <p>- charakterizuje trh práce</p> <p>- přináší informace o nabídce pracovních míst ve svém okolí</p> <p>- jmenuje způsoby, jak odolávat depresím v případě nezaměstnanosti</p> <p>- jmenuje podmínky uzavírání pracovní smlouvy</p> <p>- uvádí důvody pro skončení pracovního poměru</p> <p>- objasňuje pojem pracovní proces a uvádí vše, co s ním souvisí</p> <p>- uvádí příklady, jak se zaměstnavatel stará o své zaměstnance</p> <p>- uvádí povinnosti plynoucí pro zaměstnance i zaměstnavatele z uzavřené pracovní smlouvy, zejména pracovní podmínky žen a mladistvých</p> <p>- vlastními slovy popisuje, jak je postaráno o osoby se změněnou pracovní schopností</p>	<p>ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE</p> <p><u>Příprava na pracovní uplatnění</u></p> <p>Vztah člověka k jeho práci</p> <p>Volba povolání</p> <p>Kvalifikace</p> <p>Práce jako záliba</p> <p><u>Ekonomický faktor práce</u></p> <p>Trh práce – nabídka a poptávka</p> <p>Úřady práce</p> <p>Rekvalifikace</p> <p><u>Zákoník práce a pracovní poměr</u></p> <p>Pracovní smlouva</p> <p>Změna pracovního poměru</p> <p>Výpověď</p> <p>Okamžité zrušení pracovního poměru</p> <p><u>Pracovní proces</u></p> <p>Pracovní podmínky</p> <p>Pracovní kázeň</p> <p>Pracovní doba</p> <p>Dovolená na zotavenou</p> <p>Odměna za práci</p> <p><u>Péče o zaměstnance</u></p> <p>Bezpečnost práce</p> <p>Pracovní podmínky žen a mladistvých</p> <p>Osoby se změněnou pracovní schopností</p>	<p>EV - lidské aktivity a životní prostředí</p> <p>MKV - mezilidské vztahy na pracovišti, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin</p> <p>MV - vliv médií na volbu povolání</p> <p>OSV - lidské vztahy, komunikace, sebepoznání</p> <p>VEGS - mezinárodní trh práce</p> <p>AJ, cizí jazyky - komunikace při hledání zaměstnání v zahraničí</p> <p>Bi - cílevědomost, sebevědomí, aktivita, pasivita, odměna, motivace</p> <p>ČJ - motivační dopis, životopis</p> <p>D - průmyslová revoluce v 19. století, dětská práce v dějinách lidské společnosti a dnes</p> <p>Ch - nové technologie výroby</p> <p>M - procenta, úměrnost, porovnávání čísel</p> <p>IVT - vyhledávání informací, jejich porovnávání, sledování, vyhodnocování</p> <p>Z - demografické faktory, životní úroveň, pracovní příležitosti</p>
---	---	--	--

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ
KVARTA, 1 hodina týdně

Očekávané výstupy z RVP Žák:	Školní očekávané výstupy Žák:	<u>Učivo</u>	Průřezová témata a mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> - <i>uvědomí si nutnost vzniku státu - pochopí význam státu pro občana</i> - <i>dokáže popsat jednotlivé typy a formy států</i> - <i>orientuje se v základních lidských právech</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - popíše formy a typy státu - objasní principy fungování demokratického státu a jeho výhody - rozliší a porovná úkoly jednotlivých složek státní moci - vyjmenuje státní symboly a vysvětlí jejich funkci - prokáže znalost základních lidských práv a svobod člověka - uvede příklady orgánů, které se podílejí na správě obce, kraje a státu - vysvětlí smysl voleb do zastupitelstev - uvede možnosti občana ovlivňovat dění ve své obci a ve státě 	<p><u>Stát, právo a občan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - podmínky vzniku státu - znaky a funkce státu - typy a formy státu, dělba státní moci - státní symboly - politika a politické strany - občan a jeho role v demokratické společnosti, podíl občana na státní správě - principy demokracie, demokratický stát, politický pluralismus - lidská práva, postavení etnických skupin a kultur ve společnosti - národnostní menšiny v ČR a Evropě 	<p>MKV - princip sociálního smíru</p> <p>OSV - komunikační schopnosti</p> <p>VDO - občan, občanská společnost, stát, právo, formy participace občanů v politickém životě</p> <p>D - historické etapy vývoje lidské společnosti</p> <p>Z - hustota zalidnění</p>
<ul style="list-style-type: none"> - <i>pochopí principy tržního hospodářství</i> - <i>dodržuje zásady hospodárnosti</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - objasní principy fungování trhu – nabídka, poptávka, zisk, cenová politika - vyjmenuje základní formy podnikání - vysvětlí funkci peněz, uvede příklady různých forem placení - rozlišuje jednotlivé druhy daní - na příkladech vysvětlí systém sociálních dávek 	<p><u>Stát a hospodářství</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - trh a tržní hospodářství - formy podnikání - hospodářská politika státu - státní rozpočet, peníze - daně a sociální politika státu 	<p>EV - životní prostředí</p> <p>MKV - pracovní příležitosti</p> <p>MV - média x ekonomika</p> <p>OSV - rozvoj komunikačních schopností</p> <p>D - směnný obchod, vývojové etapy člověka</p> <p>M - porovnávání čísel</p>

<p>- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy</p> <p>- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání</p>	<p>- popíše pracovní činnosti vybraných profesí</p> <p>- konkretizuje možnosti, jak získat informace o volbě povolání, využije poradenské služby pro výběr vhodného povolání</p> <p>- posoudí své schopnosti pro výběr povolání a v modelových situacích prokáže schopnosti prezentovat svoji osobu při vstupu na trh</p> <p>- dokáže sestavit pracovní smlouvu, vyhledává v zákoníku práce předpisy týkající se pracovního poměru</p> <p>- zajímá se o problémy nezaměstnanosti a způsoby jejich řešení</p>	<p><u>Člověk a svět práce</u></p> <p>- trh práce</p> <p>- volba profesní orientace, možnosti vzdělávání</p> <p>- sebepoznávání, osobní zájmy a životní cíle, zkušenosti a neúspěchy, osobní vlastnosti, schopnosti, sebehodnocení</p> <p>- vlivy na volbu profesní orientace</p> <p>- pracovní příležitosti v obci, regionu; psaní životopisu, přijímací pohovory</p> <p>- informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi, úřady práce, poradenské služby</p> <p>- politika zaměstnanosti, problémy nezaměstnanosti</p>	<p>ENV- životní prostředí a průmysl</p> <p>MKV - komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin</p> <p>MV - vliv médií na volbu povolání</p> <p>OSV - sebepoznání, sebehodnocení</p> <p>AJ, NJ - životopis v cizím jazyce</p> <p>Bi - psychika člověka</p> <p>ČJ – životopis, motivační dopis</p> <p>D - průmyslová revoluce</p> <p>Ch - nové výrobní postupy</p> <p>IVT - vyhledávání různých informací</p> <p>M - procenta</p> <p>Z - oblasti zemědělské a průmyslové</p>
<p>- vysvětlí význam mezinárodní spolupráce</p> <p>- zná významné mezinárodní organizace a společenství</p> <p>- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj názor a popíše i možné důsledky pro život lidstva</p>	<p>- uvede některé mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, posoudí význam a výhody spolupráce s nimi</p> <p>- na příkladech objasní úlohu OSN a NATO při zajišťování kolektivní bezpečnosti</p> <p>- popíše vliv členství ČR v EU na každodenní život občanů, jejich práva; průběžně sleduje informace o změnách vyplývajících pro ČR ze vstupu do EU</p> <p>- uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory</p> <p>- uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání</p>	<p><u>Mezinárodní vztahy</u></p> <p>- potřeba mezinárodní spolupráce, význam této spolupráce</p> <p>- evropská integrace – podstata a význam, výhody a nevýhody EU</p> <p>- práva občanů v EU</p> <p>- mezinárodní spolupráce v rámci RE, NATO, OSN</p> <p>- globalizace, její příčiny, projevy, klady a zápory</p> <p>- významné globální problémy v Evropě a ve světě</p> <p>- terorismus, příčiny a projevy; mezinárodní terorismus</p>	<p>ENV - vliv globalizace na životní prostředí</p> <p>MKV - kultury a zvyky jiných národů</p> <p>OSV- osobnostní rozvoj</p> <p>VEGS - jsme Evropané</p> <p>AJ, cizí jazyky - konverzace v jiných jazycích, význam angličtiny v mezinárodních vztazích</p> <p>Bi - motivační činitelé</p> <p>ČJ - světová literární tvorba</p> <p>D - historické události, které přispěly ke vzniku hospodářských společenství, nadnárodní společenství</p> <p>Ch - výroba moderních zbraní</p> <p>Z - oblasti vyspělé a méně vyspělé, postavení ČR v Evropě a ve světě</p>